

Утвърдил:

Декан

Дата

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: **Философски**

Специалност: (код и наименование)

Ф	Ф	С	0	4	0	1	1	3
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Социология

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

И	3	2	6
---	---	---	---

СОЦИОЛОГИЯ НА СЕМЕЙСТВОТО

Преподавател: **Доц. А. Пампоров**

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	30
	Семинарни упражнения	30
Обща аудиторна заетост		60
Извънаудиторна заетост	Авторефлексивно есе	2
	Биографично интервю и есе	4
	Пробемно ориентирано интервю – религиозен брак	4
	Информационно търсене на статистически данни	2
	Съставяне на родословно дърво	10
	Реферат върху задължително избираем текст	10
	Пробемно ориентирано интервю – бременност и раждане	2
	Пряко наблюдение на детска площадка	9
	Бюджет на времето	5
	Информационно търсене на застъпнически материали – домашно насилие	2
	Policy brief – върху актуална социална политика	15
Изследователски проект	25	
Обща извънаудиторна заетост		90
ОБЩА ЗАЕТОСТ		150
Кредити аудиторна заетост		2
Кредити извънаудиторна заетост		3
ОБЩО ЕКСТ		5

№	Формиране на оценката по дисциплината	% от оценката
1.	Авторефлексивно есе	1,5%
2.	Биографично интервю и есе	1,5%
3.	Пробемно ориентирано интервю – религиозен брак	1,5%
4.	Информационно търсене на статистически данни	1,5%
5.	Съставяне на родословно дърво	1,5%
6.	Реферат върху задължително избираем текст	1,5%

7.	Пробемно ориентирано интервю – бременност и раждане	1,5%
8.	Пряко наблюдение на детска площадка	1,5%
9.	Бюджет на времето	1,5%
10.	Информационно търсене на застъпнически материали – домашно насилие	1,5%
11.	Policy brief – върху актуална социална политика	5%
12.	Изследователски проект	30%
13.	Междинен тест	10%
14.	Финален тест	40%

Критерии на оценяване

Оценката е двукомпонентна – оценка на резултатите от **писмен тест** със затворени въпроси върху специализираната терминология, преподадена в курса и оценка на **курсови работи**. Общата оценка е средноаритметична. Въпреки това по всеки един от компонентите студентът трябва да има минимум среден 3, за да положи успешно изпита. Т.е., ако на курсовата работа има 6, а на теста 2, това не води до оценка 4, а да оценка 2.

Критериите за оценка на теста са:

Дял на верните отговори		оценка
минимум	максимум	
Под 50%		слаб 2
50 %	59%	среден 3
60 %	65%	добър 3.5
66 %	72%	добър 4
73 %	79%	мн. добър 4.5
80 %	86%	мн. добър 5
87 %	94%	отличен 5.5
95 %	100%	отличен 6

Критериите за оценка на курсовите работи са:

За оценка „Отличен“	Добро познаване не само на материала от учебния курс, но и на допълнителна литература по темата. Умение да се разглеждат в критически и сравнителен план изследваните феномени, чрез адекватни хипотези и методи на изследване.
За оценка „Много добър“	Добро познаване на материала и основната литература. Умение да се описват и сравняват изследваните феномени, чрез адекватни хипотези и добра документация на изследването
За оценка „Добър“	Познаване на материала, но недобра запознатост със задължителната основна литература. Умение да се описват изследваните феномени, чрез адекватни хипотези и добра документация на изследването
За оценка „Среден“	Фрагментарни познания на материала. Липса или неадекватност на някои от елементите на изследването
За оценка „Слаб“	Непознаване на материала. Значителни липси или неадекватност при повечето от елементите на изследването

Критериите за оценка са постоянно достъпни на страницата на курса в интернет:

<http://socfam.tripod.com/assessment.html>

Анотация на учебната дисциплина:

Социология на семейството е своеобразна пресечна точка между социологията, културната антропология и демографията. Тя се занимава както с многообразието от културни форми на брака и семейния живот, така и с демографските тенденции и социалните политики. Предмет на социология на семейството са както примитивните култури и институциите на традиционното общество (като славянската “задруга” или купуването на булки, например), така и актуалните социални феномени – хомосексуалните бракове, безбрачните съжителства, домашното насилие, джендърфикацията и половите неравенства

Предварителни изисквания:

Студентите трябва да са запознати с основните качествени методи за набиране на данни: интервю и пряко наблюдение. Трябва да умеят да правят презентация по предварително зададен модел (чрез MS PowerPoint или друг сходен софтуер) и да имат умения за графично представяне на количествени данни (чрез SPSS, MS Excel или друг сходен софтуер). Трябва да са готови да изпълняват седмични извънаудиторни задачи, които да представят своевременно.

Познаването на основните теоретични направления в социалните науки е препоръчително.

Очаквани резултати:

1. Студентите ще познават тенденциите в развитието на демографските процеси, свързани със семейството
2. Студентите ще познават културното разнообразие на брачните и семейните модели в света
3. Студентите ще познават различните етапи и процеси в семейния живот
4. Студентите ще могат да боравят със специфичната социална статистика, касаеща семейството и семейните политики

Учебно съдържание

№	Тема	Хорариум
1	Увод в социология на семейството – Понятията брак, семейство, домакинство и род. – Теории за семейството	2 ч. л. + 2 ч. упр.
2	Любовни връзки и избор на партньор – структурни възможности – субективен избор	2 ч. л. + 2 ч. упр.
3	Брак и социална среда - брой на партньорите (моногамия, полигамия, групов брак); - следбрачно местожителство (патрилокален, матриликален и т.н.) - социалната легитимация (coemptio, usus и affection conjugalis)	2 ч. л. + 2 ч. упр.
4	Брак и идентичност - според религиозната и етническата идентичност - според сексуалната идентичност	2 ч. л. + 2 ч. упр.
5	Нуклеарното семейство. Домакинството като социална единица	2 ч. л. + 2 ч. упр.
6	Разширеното семейство. Славянската задруга. Комуните	2 ч. л. + 2 ч. упр.
7	Родството. - Класификация на родствените групи. - Родство и социален капитал	2 ч. л. + 2 ч. упр.
8	Възпроизводство и семейно планиране - предбрачни сексуални връзки - бременност, раждаемост и плодовитост - бездетие - извънбрачни сексуални връзки	2 ч. л. + 2 ч. упр.
9	Родителство и грижи за децата	2 ч. л. + 2 ч. упр.
10	Работа и семейство - Полово специфични роли - Социална стратификация	2 ч. л. + 2 ч. упр.
11	Домашно насилие	2 ч. л. + 2 ч. упр.
12	Развод и повторен брак	2 ч. л. + 2 ч. упр.

13	Алтернативни форми на семейство - Еднородителско семейство. Развод и вдовство - Кохабитация и “Living apart together” - Приемни и осиновителски семейства. SOS Kinderdorf	2 ч. л. + 2 ч. упр.
14	Жизнен цикъл на семейството. Остаряване и грижи	2 ч. л. + 2 ч. упр.
15	Социални политики за семейството	2 ч. л. + 2 ч. упр.

Допълнителни обяснения за изпитните материали и критериите за оценяване

Извънаудиторните задачи, обсъждани по време на семинарните занятия, следва да бъдат оформени в портфолио. Портфолиото представлява сбор от визуални материали – снимки, изрезки, картички, артефакти и т.н. и кратки есета (250-500 думи), които ги коментират. Портфолиото следва да се попълва и оценява всяка седмица с материал, който съответства на конкретния тематичен план. Самото портфолио може да бъде оформено произволно – според вкуса на своя автор. Допустими са формати от типа „ДЕЛЮ” използвани в правната система до типа „лексикон”, използвани като игра от децата в училищна възраст.

Междинният и крайният писмен изпит ще представляват тест със затворени отговори, който гарантира на преподавателя, че студентите са запознати с основния материал на учебния курс в приемлива степен. Тестът служи, за да редуцира ефекта от повърхностното отношение към курса, което портфолиото не позволява да бъде уловено. Студентите трябва да покрият минимум 50% от въпросите, за да положат изпита успешно. Оценка се разпределят както следва:

50-59% - среден 3

60-65% - добър 3.5

66-72% - добър 4

73-79% - мн. добър 4.5

80-86% - мн. добър 5

87-94% - отличен 5.5

95-100% - отличен 6

Студенти, които са посещавали поне 60% от аудиторните занятия, трябва да представят в конферентен вид като свой изследователски проект теренното наблюдение от детска площадка. Студентите, които не посещават аудиторните занятия, трябва да заявят своето желание да се явят на изпит най-късно до средата на семестъра с мини-проект за изследователски проект по предварително зададен модел. Критериите за оценка на курсовите работи са:

Отличен 6: Добро познаване не само на материала от учебния курс, но и на допълнителна литература по темата. Умение да се разглеждат в критически и сравнителен план изследваните феномени, чрез адекватни хипотези и методи на изследване

Много добър 5: Добро познаване на материала и основната литература. Умение да се описват и сравняват изследваните феномени, чрез адекватни хипотези и добра документация на изследването

Добър 4: Познаване на материала, но недобра запознатост със задължителната основна литература. Умение да се описват изследваните феномени, чрез адекватни хипотези и добра документация на изследването

Среден 3: Фрагментарни познания на материала. Липса или неадекватност на някои от елементите на изследването

Слаб 2: Непознаване на материала. Значителни липси или неадекватност при повечето от елементите на изследването

Библиография

Аверницев С. (1998) Бракът и семейството - един несвоевременен опит за християнски поглед към нещата. Социологически проблеми 3-4/1998 с. 160-174

Балабанов П. (1995) Здравно състояние на българското семейство. София : НИБ Царица Йоанна

Белчева М. (2005) Абстрактният модел на българското семейство – предпоставка за раждането на определен брой деца. Население 1-2/2005 с.89-101

- Беновска-Събкова М. (2001) Статусни роли власт и ценности в семейството. Българска етнология 2/2001 с.7-25
- Берто Д. (1994) Семейни генеалогии и революция. Социологически проблеми 3/1994 с. 3-13
- Бончева Ц. (2005) Брак и семейство при българите католици от Пловдивско през първата половина на XX век. София: IMIR
- Бончева Ц. (2003) Брачни забрани при българите католици от Пловдивско през първата половина на XX в. Българска етнология 1/2003 с.26-43
- Брунбауер У. (2001) Социалистическите семейства в България: между идеология и практика. Един изследователски проект. Българска етнология 2/2001 с.40-65
- Велчева Н. (1994) Традиционното родопско семейство. Население 4/1994 с. 80-91
- Георгиев Г. (2002) Обещаният дар (функции на дарообмена в традиционната сватба). Българска етнология 1/2002 с.41-65
- Денова С. (2005) Етнически смесени бракове в град Пловдив за периода 1950-1975 година. Население 1-2/2005 с. 197-210
- Денова С. (2002) За брачните отношения между сефарадим и ашкеназим. Население 1-2/2002 с. 130-137
- Додунекова В. Д. Чалъкова (2003) Демографска социална и социално-икономическа характеристика на най-младите майки. Население 1-2/2003 с. 36-55
- Жекова В. (2002) Социални норми и традиции в репродуктивното поведение на българите през втората половина на XX век. София : Акад. изд. Проф. Марин Дринов
- Жекова В (2005) Ретроспективен анализ на раждаемостта в България (1900-2001). Население 1-2/2005 с. 74-88
- Жекова В (2001) Репродуктивните нагласи и мотиви за раждане на деца. Население 1-2/2001 с. 36-55
- Жекова В. (1995) Репродуктивни потребности и нагласи на многодетните семейства. Население 1-2/1995 с. 35-45
- Златанова В. (1995) Семейство и девиантно поведение на непълнолетните. Социологически проблеми 2/1995 с. 133-141
- Илиева Н. В. Жекова (1995) Методологични и методични основи на изследване на многодетното семейство. Население 1-2/1995 с. 7-16
- Илиева Н. В. Жекова (1995) Многодетната раждаемост на фона на общата брачна раждаемост в България (1906—1992 г.). Население 1-2/1995 с. 17-34
- Керемидчиева М. (1997) Политиката за семейството — фактори влияещи на нейното развитие и специфика. Население 1-2/1998 с. 104-122
- Керемидчиева М. (1997) Политиката за семейството — теоретични аспекти и виждания. Население 1-2/1997 с. 77-90
- Костова Д. (2000) Семейни форми и репродуктивни нагласи в България. Население 1/2000 с. 77-82
- Коцева Т. Д. Костова (2004) Начини на живеене брачно-семеини и сексуални нагласи на младите хора през 90-те години. Население 1-2/2004 с. 53-66
- Коцева Т. Д. Костова (2003) Фактори и тенденции в сексуалния дебют на младите хора в България. Население 1-2/2004 с. 68-85
- Коцева Т. Л. Спасовска (1994) Теоретико-методически основи на ЕСИ „Представи на юношите за брака и семейството“. Население 4/1994 с. 7-25
- Коцева Т. (1994) Семейната среда и представите за родителството. Население4/1994 с. 26-34
- Коцева Т (1992) Семейните ценности през погледа на юношите. Социологически проблеми 1/1992 с. 89-98
- Ликоманова И. Т. Кметова (1994) Обяви за брачен партньор. Социологически проблеми 3/1994 с. 24-30
- Макавеева Л. (1991) Българското семейство : Етно-социални аспекти. София : БАН
- Макавеева Л. (1998) Семейството при бесарабските българи от началото на XIX до средата на XX век. Население 1-2/1998 с. 149-156
- Марков И. (2004) Родствени и семейни структури. Поглед отвътре. Българска етнология 1/2006 с.80-91
- Маркова С. К. Пеева Ю. Маринова (1998) Контрацептивни практики при студентките по медицина. Население 1-2/1998 с. 97-103
- Минчева Е. (2001) "Събраха се... живеят заедно..." (аспекти на семейството и брачността). Българска етнология 2/2001 с.101-125

- Мирчев М. (1998) Репродуктивно поведение в България през 90-те години. Население 1-2/1998 с. 40-51
- Михова Г. (2006) Отглеждането на децата до 6-годишна възраст от заетите в България – предпочитания и практики. Население 1-2/2006
- Михова Г. (1995) Семейните отношения при безработица. Население 1-2/1995 с. 124-132
- Неделчева Т. (1994) Новата социална семаитика и семейството. Население 4/1994 с. 55-63
- Николова М. (2003) Жените от мигриралите в града семейства. София : Акад. изд. Проф. Марин Дринов
- Николова М. (1994) Отражението на бизнеса върху положението на жената в семейството. Население 5-6/1994 с. 76-87
- Николова М. (2002) Жените от мигриралите в града семейства: адаптиране и репродуктивно поведение. Население 1-2/2002 с. 138-153
- Пампоров А. (2006) Ромското всекидневие в България. София: МЦИМКВ
- Пампоров А. (2007) Социология на семейството като пресечна точка между социалните науки. Социологически проблеми. 1-2/2007 (под печат)
- Пампоров, А. (2009) “Кризата на брачната институция в България, фамилизмът и новите семейни форми”. В: България и европейските ценности (съст. Г. Фотев), София: БСА
- Пашова А. (2003) – съст. Семейство религия всекидневие на мюсюлмани в Западните Родопи. Благоевград: УИ Неофит Рилски
- Пимпирева Ж. (2006) Формиране на семейство и домакинство при гагаузите в Североизточна България през първата половина на ХХ век. Българска етнология 1/2006 с.16-25
- Рерих М. (1992) Възприемане на неравенството в ежедневието на семейството. Население 5/1992 с. 64-74
- Ризова Г. (1996) Национална политика за семейството. Население 2-3/1996 с. 61-74
- Спасовска Л. (2000) Променящият се брак в България. София : Акад. изд. Проф. Марин Дринов
- Спасовска Л. (1997) Патриархално-традиционният брак в България и неговата стабилност. Население 1-2/1997 с. 69-76
- Спасовска Л. (1994а) Представите на юношите за развода. Население 1-2/1994 с. 97-108
- Спасовска Л. (1994b) Първи емпирични изследвания на безбрачните съжителства у нас. Население 3/1994 с. 97-108
- Спасовска Л. (1994c) Средношколците за брака и семейството. Население 4/1994 с. 35-54
- Спасовска Л. (1994d) Семейството в условията на дестабилизирането на брака у нас. Население 5-6/1994 с. 7-23
- Спасовска Л. (1993) Тенденция в съжителството без брак в някои страни на Западна Европа и САЩ през 70-те и 80-те години. Население 2/1993 с. 61-70
- Спасовска Л. (1992) Опити за дефиниране и класификация на безбрачните съжителства и съюзи. Население 2/1992 с. 77-90
- Спасовска Л. (1991) Защо бракът все повече се отлага или отказва? Социологически проблеми 3/1991 с. 67-76
- Сугарева М. (2004) Идейните корени на natalистичната и либералната политика в областта на семейството. Население 1-2/2004 с. 67-84
- Сугарева М. (2000) Съвременната политика за семейството в Европа и България. Население юбилеен брой/2000 с. 142-158
- Сугарева М. (1998) Традиционното турско семейство. Население 1-2/1998 с. 123-134
- Сугарева М. (1995) Брачност и бракоразводност на етническите групи в България. Население 1-2/1995 с. 113-123
- Сугарева М. (1994) Демографски особености на източноевропейското семейство Население 4/1994 с. 64-79
- Сугарева М. (1992) Съжителствата — нова форма на семейството или криза на семейството. Население 3/1992 с. 78-90
- Сугарева М. (1991) В криза ли е семейството? Социологически проблеми 4/1991 с. 82-92
- Сугарева М. (1994) Разводите в Европа. Социологически проблеми 3/1994 с. 13-23
- Съйкова И. (1995) Методологични аспекти на изследванията по проблемите на жената и семейството. Население 3-4/1995 с. 39-54
- Терзиева В. (2000) Промени в статуса на децата — социално-демографски и правни аспекти. Население юбилеен брой/2000 с. 159-166

- Терзиева В. (1995) Социализацията в многодетното семейство. Население 1-2/1995 с. 46-56
- Тодорова Е. (1994) – съст. Брак и семейство. София: Просвета
- Тодорова Е. (1992a) Детето в непълното семейство (теоретична постановка на проблема). Население 1/1992 с. 85-90
- Тодорова Е. (1992b) Детето в непълното семейство (Реузлтати от ЕСИ). Население 2/1992 с. 90-102
- Тодорова Е (1991) Еднородителското семейство: какво знаем за него? Социологически проблеми 4/1991 с. 93-99
- Тодорова И. Т. Коцева (2005) Социалното конструиране на безплодието в българското общество. Социологически проблеми 3-4/2005 с. 215-243
- Тодорова М. (2002) Балканското семейство. София: Amicitia
- Филипов Д. (1997) Формиране на семейството и влиянието на тоталитарния социализъм. Социологически проблеми 2/1997 с. 54-68
- Филипова-Кюркчиева (2001) Родствена мрежа и солидарност при българите мюсюлмани от Тетевенско. Българска етнология 2/2001 с.149-179
- Чалъкова Д. (2004) Ранните раждания в България през втората половина на XX век. София : Акад. изд. Проф. Марин Дринов
- Чалъкова Д. (2002) Здравно състояние и сексуално поведение на най-младите майки. Население 1-2/2002 с. 113-129
- Чалъкова Д. (2000) Ражданията на 13-19-годишните — проблем за България и в края на XX век. Население юбилеен брой/2000 с. 69-80
- Ячкова М. (2001) Отмира ли брачният семеен модел? Население 1-2/2001 с. 87-101
- Ячкова М. (1998) Сексуално поведение на младите хора в края на 90-те години. Население 1-2/1998 с. 135-148.

Дата: януари 2016

Съставил: Доц. А. Пампоров